

o našem položaju
r. „Edinost“ 30. decembra 1923.

Odmev a gospodarsko življenje dežele imajo tudi razne druge pomanjkljivosti ital. državne uprave, kakor brezglavo uvajanje zakonov iz starih provinc v nove, poplave novih odredb in dekretov, ki naravnost onemogočajo pregled zakonodajstva ter otežujejo administracijo, dalje odstavljanje starih, poštnih in v sposobnih uradnikov, zlasti sodnih

veščosti. Delo komisarija-likvidatorja Nen-
cetti-ja je torej zaključeno in tekem tega
tedna odpotuje g. Nencetti v Videm, da
prevzame posle ljubljanske prefekta.

Drugo potovanje v Rim. Politični tajnik
goriškega fasja odv. Caprara je zopet od-
potoval v Rim, da prinese one velike reči,
ki čakajo Gorico.

Fejšistovski dnevniki. «Friuli Fascista»

sporoča v svoji poslednji lanki številki, da
preneha izhajati kot tednik, ker bo prišel
sredi januarja izhajati nov fašistovski
dnevnik.

Zganje tropin. Kakor smo poročali v ne-
deljo, je bilo dovoljenje za hranjenje tropin
podaljšano do 31. decembra m. l. Izšlo je
to dovoljenje v času, ko je tudi novi, po-
daljšani rok že skoraj potekel in ko so naši
ljudje večinoma že pometali tropine stran.

Da bo stvar še lepša, se je sedaj razširila
po Vipavskem vest, da bo dovoljeno zganje
tropin tudi v malih obratih proti plačilu
1 lire na uro.

Torej sedaj, ko so tropine že vržene
stran, prihaja dovoljenje za zganje. Ni
nikakor čudo, če naši ljudje, ki so prej samo
prekinali, sedaj kar besnijo od jeze vsled
teh salomonskih odlokov.

Goriški Silvester. Silvestrov večer, ki ga
je priredil dramatični krožek v Trgovskem
domu, je uspel zelo dobro. Zlasti je uga-
jala veselo razpoloženemu občinstvu bur-
ka «Dve tačči», ki je bila jako dobro po-
dana. Posebno sta dobro igrali gđ. Gaber-
šek kot najstarejša tačča in g. Živic kot
zdravnik. Salve smeja je vzbudil g. Vuk
s svojim kupletom v kosu in mali čuk s
svojimi akrobatičnimi nastopi. Večno suha
blagejna dramatičnega krožka se je končno
vendarle malo zmocila.

Pretrajšiva nesreča v Kojskem. 18-letni
Alojz Štekar in 22-letni Ernest Jancić sta
hotela na sv. večer obnoviti staro navado
streljanja z možnarji pri polnočnici. Fanta
sta hotela menda v to svrhu uporabiti kos
«želatine», ki se na Goriškem še vedno
vsepoševno najde. Ko sta v Štekarjevem
stanovanju sekala kos želatine, se je ta
vnela ter eksplodirala s tako strašno silo,
da se je rusil kos poslednja. Izpod ruševin
so potegnili oba mladeniča tako strašno
razmesarjena, da ju — posebno Štekarja —
skoraj ni bilo mogoče spoznati. Ta nesreča
je pretresla vsa Brda in na drugi božični
praznik je spremljala nebrojna množica
ljudstva mladi žrtvi k večnemu počitku.

Odločilna uloga parfuma v Italijansko-francoskem sporu

Hudo je, ako se morata dva zemljana,
ki se sicer rada imata, prepirati radi kake
stvari, ki bi jo oba rada imela. Hujše je
seveda, ako obstoji tak spor med dvema
bratoma ali sestrama, ki sta pač iste krvi,
istega pokolenja. Oba bi rada, da bi se
čimprej rešil ta razpor; toda, ko gre za ja-
bolko, ki bi oba rada imela celo, je po-
staneva spora skoro izključena.

In radi tega traja spor med Italijo in
Francijo radi nadvlade na Sredozemskem
morju že stoletja in stoletja. Latinski sesti
tako želita, da bi končno vendar prišel
človek, ki bi našel kako rešitev, še po-
sešno v trenutku, ko nastopamo novo leto;
saj je vendar tako lepo, ako pričujemo
novo leto v slogi. Končno pa sta vendar
hčerki istega rimskega imperija! Pa mo-
gote ravno sanje na tisti imperij precej
onemogočajo sporazum. In vendar v tem
usodnem trenutku, ko so se strasti po
imperiju tako razpale na obeh straneh,
da se je bilo bati najhujšega (priča
Tangeri), se je pojavil toliko pričakovani
mož, ki ni ne politik, ne častnik, ne di-
plomat, ampak izdelovalec... parfumov.
Ta mož je Francoz Coty, ki je v svojem
listu «Figaro» nedavno zapisal, da bo ka-
kega lepega spomladanskega dne (tudi na
Rivierji je pozimi premrzlo) zaslisal obe
stranki. Takrat — pravi g. Coty — bo Ita-
lija tako-le govorila:

«Moje ozemlje je premajhno za tako šte-
vilno prebivalstvo, ki se poleg tega še
množi od dneva do dneva. Pri vas pa pre-
bivalstvo nazaduje ali pa vsaj ne narašča
in imate na razpolago obsežno ozemlje in
kolonije, ki jih niste niti raziskali, kaj šele
gospodarsko izkoristili; kratko rečeno, vi
imate na milijarde neobdelanega ozemlja.
Dajte torej en del svojih kolonij Italiji, ki
se je postavila na vašo stran, medtem ko
bi lahko bila korakala na strani svojih
nekdanjih zaveznikov (Avstrije) ali pa bi
bila lahko ostala nevtralna. Politika ima
svoje zakone; človečanstvo ima tudi svoje.
V svrhu pomirjenja vsega sveta, posebno
pa Evrope, je treba, da se vzpostavi
ravnotežje potom pravične razdelitve zem-

lje in naravnih bogastev. Narodi imajo pra-
vico do življenja. Nikdo ne more od nas
zahtevati, da bi pometali milijone svojih
ljudi v morje; naj nas nikdo ne sili, da jih
žrtvujemo za kako izvojevanje v krvi. Mi
zahtevamo svoje pravice mirnim potom.
Kakor hitro ne bomo imeli več nad glavo
te skrbi za usodo našega plemena, bomo
lahko postali zvesti zavezniki in bomo v
tesni zvezi z vami sporazumno branili svo-
jo bodočnost na Sredozemskem morju».

Tako bo govorila Italija Franciji. G.
Coty pa želi, da bi Francija prej razvila
svoje misli Italiji, da bi tako preprečila
manevre krivih svetovalec (Angležev!).
Francija naj bi govorila na srečo Italiji
tako-le:

«Mi Francozi nikakor nimamo pravice
zapustiti ozemelj, ki so jih naši dedje pri-
dobili v potokih krvi. Kljub temu pa radi
priznamo, da se vi nahajate v zelo težkem
položaju in da je treba na vsak način najti
kako pribežališče za vaše prebivalstvo, t.
j. za Italijane, ki si ne morejo služiti vsak-
danjega kruha na italijanskih tleh in ki jih
Italija noče izgubiti. Pod gotovimi pogoji
in gotovim jamstvom bi mi lahko bolj in-
tenzivno izkoristili svojo zemljo in ustvari-
li kmetije, ki bi se jim divil ves svet; da
bi na ta način lahko dobavljali prideleke
svojim državam.

Italija bi tako dobila surovine, ki jih rabi
za svojo industrijo, ter živila za svoje pre-
bivalstvo, na drugi strani bi dobili zaslu-
žek italijanski izseljenci, ki jih drugod za-
vračajo. Toda ako hočemo, da bo tako
uredeitev mogoča, ne sme nikdo zahtevati
od Francije (kakor je že nekdo zamignil),
da bi ohranila italijanskim priseljencem
italijansko državljanstvo tudi v drugem
rodu. (Francoska vlada navadno vpliva
na priseljence, da sprejmejo francosko dr-
žavljanstvo; sinovi staršev, ki so se ro-
dili v francoskih kolonijah, postanejo fran-
coski državljani). Italijansko plemo je plo-
dovito, naše ni. Ako bi priseljenci za
vedno ohranili italijansko državljanstvo,
bi naše kolonije prav kmalu poplavili Ita-
lijani ter bi nas prav lepo izgnali iz njih.

(Dolje na IV. strani)

Radoslav Petrič

Trst — podružnik Atakrat (Dalmacija), Praha

vošči srečno novo leto

vsem cenj. hlijenom, prijateljem in znancem

K. Susic

prodajalna menističnega blaga

Trst, Via Reitano 2

vošči srečno novo leto

vsem svojim cenj. odjemalcem in znancem

Mali oglasi

se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša
pristojbina L. 2.—. Debele črke 40 stotink
beseda. — Najmanjša pristojbina L. 4.—.
Kdor išče službo, plača polovično ceno.

ROKAVICE so se izgubile na novoletno noč
na poti med Trstom, Lonjerjem in Bazovico.
L. 10.— nagrade, kdor jih prinese Via Bat-
tisti 6/12. 2

TRGOVSKI pomočnik mešane stroke išče služ-
bo. Gre najraje na deželo. Naslov pri uprav-
ništvu. 3

KRONE, zrebro, alate in platin skupaj.
Plačam več kot drugi. Zlata na Povh Al-
bert, Trst, via Mazzini 46. 58

KRONE, goldinarje, plačujem vedno 5 stotink
več kot drugi. Edini grosist, via Pondera
6-1. 44/1

VDOVEC, veleposesnik v najlepših letih, želi
znanja z gospodnično oziroma vdovo, brez
otrok v starosti od 35 do 40 let, z gotovino
ali posestvom v vrednosti 30 do 40 tisoč lir,
v svrhu takojšnje živitve. Hčere posestni-
kov zmogne gospodinjstva imajo prednost.
Tajnost zanj. Pomoč pod «Srečna
pomlad» na upravnishtvu. 1777

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Nizke
cene. Govori slovensko. Tajnost zanj. Slavec,
via Giulia 29. 1677

PIANINO ali glasovir v vsakem stanju, kupi
uglaševalec Andrej Počar, Trst, Via Molino
a vapore 3, II. Sprejema vsa popravila in
uglaševanje po zmernih cenah. 6

PODLISTEK

Paul Bourget:

JEČA

(La Geôle)

Poslovenil F. P.

(16)

Najbolj čudno pa je bilo, da je ta zdravnik,
čigar posredovanje je opredelilo to dramo, že
tedaj — kakor sicer tudi toliko drugih mož
njegove dobe — dosledno zanikal duhovni
svet. Tak je ostal do smrti in njegovi verni
prijatelji — imel jih je precej — se z žalostjo
spominjajo onega početnega popoldneva, ko
so ga spremljali na pokopališče Père-Lachaise
v civilnem pogrebu, kakor ga je hotel imeti
ta poštenjavni in velikosrčni mož. Zakaj —
in ta uganika je nerazložljiva vsaj zame — ču-
stovanje Vernata, tega scientista, za katerega
ni obstajalo nič, kar ni bilo v zvezi z nožem
za razsekanje in z retorijo, je bilo skozinsko
prežeto z ljubeznijo do bližnjega in s po-
žrtvovalnostjo. Od svoje rane in pridne mla-
dosti do svoje sijajne moške dobe je strastno
in bolj ko kdorkoli pazil na moralno obna-
šanje, sovržil je prevaro, popustljivost vesti
mu je bila skrajno zoprna in gojil je strog
kult dolžnosti. Te čednosti je zahteval tudi
od svoje okolice. Nad egoizmom in zvijačo
se je držal naj bi se očitovali v še tako

nedolžni obliki. Ako se je kak dijak dal pri-
poročiti pri skušnji, mu je bila nerodna in
skoraj otroška spletkazadostovalna, da je po-
dvoji strogost ocenjevanja. To trdnost brez-
božnega jausenista je spremljala brezprimerna
nežnost v prijateljstvu, ako si enkrat dosegel
njegovo spoštovanje in njegove simpatije.
Eno in drugo je bilo tesno zvezano. Imel je
redki dar ljubečega razumevanja: «Odraviti
bolnika», je učil svoje učence, «se pravi naj-
prej ga potolažiti». — To se pač pravi, da
obstoja suveren vpliv duše na telo, a on sam
ni veroval v dušo! Neki duhovni velike
vrednosti, katerega je zdravil s svojo običajno
spretnostjo in skrbnostjo, ga je vprašal ne-
kega dne: «Toda kako si na koncu koncev
razlagate misel?» — «Z gibanjem». — «In gi-
banje?» — «Z energijo». — «In energija
samo?» — «Energija je, to je vse». — «Toda
če lahko proizvajam misel, pomeni to, da je
vsebuje. Iz vreče, v kateri ni zlata, ne morete
jemati zlata». — «In kaj sklepate vi iz tega?»
— «Da duševnost predpostavlja duha». —
«Meni zadostuje elektron. Vaša ideja o Bogu
je le ono ničeto vežalo, na katero obešate sanje
o sreči in pravici, ki niso nič drugega nego
nagon samohranitve, katerega je izobčila
evolucija vekovne dednosti.»

Ta pogovor nam tudi že pravi, kdaj se je
vršil. Evolucija... Dednost... S kakšnim po-
udarkom so izgovarjali filozofi pred petde-
setimi leti te besede, v katere so stavili vse

BABICA, diplomirana, sprejema noseče. Lju-
bezna oskrba. Največja snaga. Tajnost.
Na željo zdravniška pomoč. Govori sloven-
sko Corso Garibaldi 23/L. 1786

ZIAT, srebrna in papirnat denar se kupuje in
prodaja po uveljavljenih cenah. Menjalnica via
Giulio Gallina 2, (nasproti hotela Mon-
cenisio). Telefon 31-27. Govori se slovensko. 25

PLISSE IN GUBE na harmoniko, veliki in
majhni podviti z novimi vzorci za cele
oblike. Oliva De Battisti, Via S. Sebastiano
4, III. Vhod med klobazami skladišča Schle-
singer. (51)

ZAHVALA

Podpisana se najtopleje zahvaljuje vsem so-
odnikom, prijateljem in znancem, ki so na
razne načine in požrtvovalno pripomogli, da
je bil njen dragi, nepozabni

JANKO

tako dostojno spremljan k večnemu počitku.
Najtoplejša zahvala za ganljivo petje izreka
pevskega društva «Ilirija» in njegovemu pe-
vovodji gosp. Kraju kakor tudi sv. jakovski
«Citadelci» in vsem drugim društvom.
92 2. jučja ROZA SEGULIN

MATEJ BUCIK

je danes po dolgi in mučni bolezni mirno v
Gospodu preminul.

Zaljubljeni soproga Frančiška roj. Mizel, brat
Luka in ostali sorodniki naznanjajo to tužno
vest vsem prijateljem in znancem.

Pogreb dragoga pokojnika se bo vršil v pe-
tek, dne 4. t. m., ob 9.30 iz hiše žalosti via Udi-
ne št. 57.

Trst, dne 2. januarja 1924.

Novo pogrebno podjetje Trst, Corso V. E. III. 47.

Marija Mandić rođ. de Pichel, u ime svoje, sinova, kćeri
i ostalih rođjaka, saopćuje prijateljima i znancima tužnu vijest, da
je njezin nezaboravni suprug

Dr. Fran Mandić

liječnik

umro danas, nakon duge i mučne bolesti, providjen svetotajstvima.
Mrtvi ostanci milog pokojnika biti će — po izričitoj njegovoj
želji — preneseni u rodno mjesto Kastav, u nedelju, dne 6. t. m.
a pogreb će se obaviti iz sela Spinčići u 3 sata po podne.

U TRSTU, dne 2. Siječnja 1924.

Umoljava se, da izostanu sažaljni posjeti i da se ne šalju vijenci.

Vsi odjemalci odlikovane specijalitete
«Jajčna Crema marsala»
dobijo popolnoma brezplačno
krasno stensko uro s 36 urnim na-
vitkom.

TVRDKA

R. Crismancich

Trst, Via Valdirivo 34
Telefon 12-39

Dobro znana Tržaška delavnica za-
vezuje reventes in vdelavnikov celih
železnih in za vžiganje

VIA MEDIA 6 - A. PURIČ

42x72 dve lanki L. 250.—	Kotel iz kotelovne, me- dena palica, vrata in noge iz litega železa ter pre- mična pč. — Podljetne na deželo. — Za prepo- dajake in trgovce velikih opuht.
48x81 " " " 370.—	
52x86 " tri lankje " 430.—	
63x98 " " " 540.—	
63x120 " " " 580.—	
in pečica na smuko	

POSEBNE PONUDBE

ob priliki naše prodaje vsled sestave inventarja:

Plašč, črn in moder, najboljšo blago, modern	L 78.—	Bluze, iz bombaževinaste pletenine	L 5.—
Plašč, črn in moder, najboljšo blago, moderni vzorci, podvlečen	" 115.—	Vestije, iz bombaževinaste pletenine, v vseh barvah	" 15.—
Plašč, najboljšo blago, dvojno lice, težak modern	" 120.—	Golf, iz polvolnene pletenine	" 15.—
Plašč, garniran s pelouche	" 140.—	Vestije, iz polvolnene pletenine v vseh barvah	" 22.—
Plašč, garniran s pelouche	" 150.—	Vestije, iz polsvilene pletenine, v vseh barvah	" 22.—

Bluze, volnene, najmodernejši tip v vseh barvah

Golf, iz pletenine, pristna volna, v vseh modernih barvah

Ohleke, iz volnene pletenine, najmo-dernejša oblika v vseh barvah

L 24 in 17

L 49.—

L 88 in 72

ÖHLER

življenje z vsemi njegovimi neznankami. Ako
pa bi bil Vernet, ki je bil eden med njimi,
razčlenil svoje notranje bitje z isto bistrov-
nostjo, ki jo je uporabljal pri pregledovanju
bolnikov v svoji bolnišnici, bi bil ugotovil, da
ima ta hipoteza, ki se napačno smatra za
enostavno in ki dela od človeka le nekako
svoto njegovih podedovanih lastnosti, mnogo
več. Te podedovane lastnosti so le
gradivo, s katerim si zidamo svojo osebnost.
In ravno k takemu obdelovanju samega sebe,
ki predpostavlja svobodno in odgovorno voljo,
je pozival svoje bolnike, kadar jim je ukazo-
val, naj vztrajajo proti bolezni. On se je iz-
ražal, da jim daje moralne sunke. Toda kaj
je bil on sam, njih navdihovalac, drugega ako
ne človek z lastno voljo, predelano seveda
s podedovanimi lastnostmi, katere pa je on
uporabljal za svoj razvoj, jih oblikoval sam,
namesto da bi postal njih suženj? Njegov
oče, ki je bil eden izmed prvovrstnih pro-
fesorjev retorike na pariskih licejih — mimo-
grede bodi povedano, da je bil Ivan Vialis
njegov učenc — je prenesel na svojega sina
okus za pravilno izražanje, smisel za red v
govoru in ono spoštovanje do hierarhije, ki
je lastno uradnikom. Te črte so se odražale
v zdravniku in v tem je tudi razlaga za ono
vzvišeno jasnost in eleganco njegovih spisov
in njegovih predavanj na kliniki. S tem je
pojasnimo tudi dejstvo, da je skoraj navično
priznaval čim in čistem silno važnost. Toda

na izobraženem človeku je zgradil s silo svoje
volje znanstvenika, a na uradniku člo-
veka, ki je bil neodvisen v vsem, kar se je
tikalo njegovega zasebnega življenja in nje-
govih prepričanj. Bil je provencalskega po-
kolenja, kakor so kazale njegove črne in za-
reče oči na drobem in gibnem obrazu. Do-
mišljili, ki jo je podedoval od svojega ple-
mena, je postavil meje, kakor si je na drugi
strani utrdil s stahim vezbanjem svoj orga-
nizem, ki je bil od narave precej krhek. Nisi
pa dobil tega vtisa, ko si videl njegovo maj-
hno, a krepko postavo, način njegove hoje in
njegovo držanje, ki je bilo sicer nežno, toda
obenem tudi krepko. Kot sin vseučiliškega
profesorja, poglobljenega v svoje ideje, je kazal
kot mlad študent medicine ono ravnodušnost
in obliki, ki je zelo blizu nemarnosti. Ena
opazka profesorja Trouseau-a pa je za-
bujala: «Hypocrisie» — poudaril je, da je za-
prijatelj, da moramo iti k svojim bolnikom v
obliki, ki naj bo čista kakor naše roke, mu
je bil rekel ta učenjak in mu pokazal pri tem
madel na notranji strani njegove dijaške jope,
ki je bila le slabo očistena. V malem in ve-
likem, povsod je bila disciplina v tem zma-
nitnem kliniku. In kaj je disciplina če ne oblast
samega sebe nad samim seboj, potrditev z
dejanjem, da je duša resnična? Ponavljam,
ta velen, čigar geslo je bila pokorščina dej-
stvom, ni hotel do konca priznati teh dejstev.
Nasprotno pa — in to sopes ponavljam —

je priznaval — in to iz nekak — edoslednosti,
ki spominja na znani izraz cervenega očeta
o «dušah, ki so naravno krščanske» — fanatizem
dolžnosti. In kakor vsi ljudje z resnično
moralnostjo, je tudi on dajal med «katego-
rični imperativ» — rad je rabil tr. Kantov
izraz — prvenstvo poklicnim obvezam.
«Mi zdravniki», je rad ponavljal, «mi
smo Pomoč, in sicer takojšnja, ako le moremo.»
Ko je prišel Bourrachot, ki je skakal kar
čez štiri stopnice, na hodnik drugega nad-
stropja bolnišnice, se je Vernet odpravil, da
pojde s svojimi učenci v dvorano, kjer je imel
svojo službo. Po svojem običaju je tedaj ravno
izpraševal študenta-p znika o opazkah glede
noči. Ko je videl, da gre proti njemu sluga
Vialisovih s prepahljivimi očmi in z razstrojenim
obrazom, se je ustavil in vprašal:
— «Ali je pri vas kdo bolan?»
— «Moram govoriti sam z vami, gospod
doktor,» je odgovoril Bourrachot.
— «Vam bom na razpolago po pregledu,
v eni uri časa.»
— «Ne, gospod doktor,» je nastojal sluga,
približal se mu in rekel tiho: «Pojdite takoj.
Gospod Vialis se je umoril.»
Dasi prisostvujejo zdravniki pariskih bolni-
šnic le preveč tragedijam in vidijo le preveč
nesreč, da bi tako lahko obtrmeli, je vendar
bil Vernet vsled te novice nekoliko hipov
kakor ubit. Potem se je obrnil k svojem paz-
niku in vprašal:

Ker se Italija sklicuje na načelo pravičnosti in ker želi, da bi prislo do pravične razdelitve bogastev, boste vi prav kmalu ustvarili zaželjeno ravnotežje s tem, da dovolite svojim soplemenikom, da postanejo — ako se jim zljubi — Francozi, popolnoma pofrancozjeni v zakonu s Francozinjama. Naši plemeni sta si tako sorodni, da je njuno križanje rodilo zelo dobre elemente; njune telesne lastnosti, njihov genij in njune kreposti se tako zlivajo med seboj, da je treba pospeševati njuno združenje. Na ta način se bosta obe državi bolj zblizili druga drugi. In vzajemna simpatija, ki se naslanja na skupno interesov, je gotovo bolj solidna kakor kako bajno latinsko bratstvo, ki se izraža v leposlovju ali pa na političnih banketih.

Dalje pravi g. Coty, da se francoske energije trditvijo v parlamentarizmu in v tekmovalstvu med predsednikom republike Millerandom in ministrskim predsednikom Poincaréjem, mesto da bi se vlada lotila določene zunanje politike.

«Il Giornale d'Italia», ki je po sen. Titoniju odločno branil italijansko stališče glede Tangerja, se je čutil po izjavah g. Coty-ja nekoliko prizadetega. Radi tega je poslal g. Coty-ja, naj sprejme v svoj dialog se odgovor Italije na ponudbe sestre Francije. Italija odgovarja:

«Prejuba mi sestra Francija! Ti mi ponujaš potom svojega velikega proizvajalca parfumov sodelovanje lepo kakor pomarančni cvet: moji sinovi naj bi obljubili tvoje kolonije, izgubili naj bi italijansko državljanstvo in poročili tvoje deklice. Toda zdi se mi, da bi bil ta način sporazuma nekoliko predrag zame in nekoliko prekoristen zate. Zdi se mi, da se g. Coty bolj razume na kolinsko vodo nego na kolonijalno politiko; kajti razmišljanje tvojega izrednega poslanika je precej podobno gotovim zmesem, ki se pripravljajo na debelo pri proizvodnji parfumov. Ti imaš veliko zemlje, jaz pa mnogo ljudi; dobro, jaz ti dam ljudi, ti mi daš zemljo, a za to ti darujem tudi svoje sinove; še več: tvoji mladeniči niso plodoviti, moji pa so. Radi tega ti pošljem primerno število pridnih mož, v nadomestilo bo ostalo mnogo mojih deklet brez moža; moji sinovi bodo lahko veseli, ko bodo imeli za tašče lepe Francozinje, in tako se bo genij izpopolnjeval z mešanjem plemen kakor »lavženti rož« tvojega proizvajalca parfumov. In kaj bo preostalo meni? Parfumi.

Pa da bi si hotel vzeti g. Coty vsaj cele italijanske družine; ne, on hoče le moške, ker žensk ne rabi. Sicer ne smem ničesar reči: izbrala si zakonodajalca in idealnega političnega pisatelja za dan, ko se bo treba sporazumeti glede zadev, ki so skupnega interesa. Na vsak način, ko mi pošlješ g. Coty-ja, ga bom prav gotovo sprejela z dežjem cvetic; toda nikakor ne jamčim, da bodo to storila moja dekleta, ki bodo morala ostati tete radi velikega pomanjkanja dobrih partij, potem ko bo prišla v modo nova oblika ropa... Sabinecev.

Sicer pa se tiče vzpostavitev evropskega ravnotežja, si pokazala svojo dobro voljo pred kratkim, ko je šla za Tanger in zdaj za Tunis (Francozi so prepovedali nadalje ustanavljanje italijanskih sol ter hotele prisiliti italijanske priseljence, da sprejmejo francosko državljanstvo). G. Coty mi ponuja za živo kri parfume. Prosi torej ljuba sestra, g. Coty-ja, naj se posvetuje s svojimi kemiki, da bo našel boljše rešitve, ako se mu že ne zdi bolj primerno, da poplača žrtve mojih deklet, ki jih straši že sama misel, da bodo morale ostati tete, s tem, da iznajde nov parfumi bolj poceni, s čimer se bo gotovo prikupil svojim ljubiteljem.

Tako torej. Rešitev spora, ki so jo zamislili tiskalci v stoletja zvitih diplomacij, je našel izdelovalec parfumov. Mari je to kaj čudnega? Najhujiši diplomatski spori med dvema državama se včasih rešijo s kako kraljevsko poroko. Parfumi pa so precej v zvezi s takimi porokami; torej nič čudnega, ako se tako težkih vprašanj, kakor so ravno trajni spori med dvema državama, loti izdelovalec parfumov. Da je »Figaro« prinesel to rešitev spora med Francijo in Italijo, ki naj bi obstojala v tem, da bi italijanski fantje jemali za žene lepe Francozinje, ni tudi nič čudnega. Saj je dobro znana šalovita »Le mariage du Figaro« ali po naše »Maticek se ženi«.

Tako torej. Rešitev spora, ki so jo zamislili tiskalci v stoletja zvitih diplomacij, je našel izdelovalec parfumov. Mari je to kaj čudnega? Najhujiši diplomatski spori med dvema državama se včasih rešijo s kako kraljevsko poroko. Parfumi pa so precej v zvezi s takimi porokami; torej nič čudnega, ako se tako težkih vprašanj, kakor so ravno trajni spori med dvema državama, loti izdelovalec parfumov. Da je »Figaro« prinesel to rešitev spora med Francijo in Italijo, ki naj bi obstojala v tem, da bi italijanski fantje jemali za žene lepe Francozinje, ni tudi nič čudnega. Saj je dobro znana šalovita »Le mariage du Figaro« ali po naše »Maticek se ženi«.

Književnost in umetnost

Jurčić-Govekarjev: »Deseti brat«. V nedeljo 6. t. m. priredi dram. odsek M. P. D. - Sv. Jakob obbe priključeno in široko znano narodno igro: »Deseti brat«.

Režija je v rokah g. Kjudra; igralci se trudijo podati igro v isti lepi obliki in dovršenosti, kot jo je bilo naše občinstvo že vajeno videti. »Krajčija« nam bo predstavljali igralce, ki je menda sploh najboljši interpretirani omenjenega tipa in imeli bomo priliko slišati g. Sušnika, baritonista v ulogi gostilničarja.

Da ne bo naval prevzel, bodo za to predstavljali listki v predprojadi in sicer v nedeljo zjutraj v dvorani sami.

Omenjeno bodi da je to pot otrokom, ki so brez spretnosti starišev ukoč v dvorano zabranjen.

To in ono

Zgodovina romunskega tiska. Ustanovitelj romunskega tiska je Jon Eliad Radulescu literature. Njegov list »Kurierul«, pozneje »Kurierul de ambale sekse«, se je tiskal v cirilici. Kasalu nato, ko je revolucija Tudora Vladimireska (l. 1821) izgnala grški vpliv, je začela izhajati v prestolici Moldavije Jassah »Albina« (Cebela). V tem času se je romunska inteligencija barila proti vplivu grščine, italijansčine in francosčine in za uvedbo lastnega književnega jezika. Iz Transilvanije je prihajal latinizem, ki je ustrajal za narod nerazumljiv jezik. Mnogi so se ukloali vplivu italijanščine. Velik protivnik latinizma je bil pisatelj in odlični profesor Titu Maiorescu, ki je slučajno zabredel na politično polje.

Iz te borbe je izšel današnji romunski književni jezik, ki je obenem živa narodna govornica. V romunskem jeziku je 60% besed latinskega, 25% slovanskega, ostale pa drugega izvora. Romunski tisk stopa sedaj v novo fazo. L. 1870 so začeli izhajati politični strankarski listi, ki jih ljudstvo čita radi člankov. Prvi politični list je bil »Romun«, ki ga je ustanovil Roseti.

Sedaj romunski listi so večinoma informativnega značaja. Prvo mesto zavzema »Universul«. Ustanovil ga je Italijan L. Kosavilani, ki je stal na stališču, da se ni treba ukvarjati s strankarsko politiko. On se je prilagodil okusu občinstva in pričeval samo to, kar so hoteli citatelji. »Universul« je ostal do danes naroden informacijski dnevnik. Izhaja na 8-12 straneh. Ima tudi posebno prilogo »Diminiaca«. To je najbolj razširjen list v Romuniji. Naklada znaša nad 100 tisoč. Tretji jutranji list je »Presas«, ustanovljena l. 1922. Izhaja na 6 straneh. Politični dnevniki izhajajo zvečer. Teh je toliko, kolikor strank. Liberalci izdajajo »Vitorul«, ki ima lastno dobro urejeno tiskarno. »Independant Romun« je tudi liberalno glasilo in se tiska v francosčini. »Adeverul« in »Lupta« sta tudi politična dnevnika, ki pa ne pripadata nobeni stranki. Narodne manjšine imajo v Romuniji mnogo svojih listov. V Bukarešti izhajata dva grška, en ruski in en nemški dnevnik. V Transilvaniji ima vsako večje mesto svoj madžarski list. V Besarabiji izhajajo sedaj več ruskih listov kakor pred vojno. V Silistri in Dobruži izhajajo po en dnevnik in sicer obenem v bolgarskem in romunskem jeziku.

Romunski novinarji imajo tri profesionalne organizacije: Udruženje tiska, Sindikat žurnalistov in Zvezo novinarjev. Nedavno se je vršil kongres, na katerem se so posamezne organizacije združile v federacijo.

DAROV

Štedenska tpmpanja in žuente nabrale na Silvestrovo L. 45.65 za »Solsko društvo«.

Za isto društvo je nabral Simonč Henrik, učenec VI. razreda slov. zasebne šole, L. 35 in 74 Dinarjev.

Ker se niso mogli udeležiti občnega zbora političnega društva »Edinost« v Trstu, darujejo: g. Bizjak L. 10.— Pepi iz Skalošante L. 20 in Jože s Taraboa L. 10 »Solskemu društvu«. Mesto cvetja na grob pok. očetu daruje gdca Ivanka Mahnič Lir 20.— »Solskemu društvu«.

Šemrl Ernesta, učenka VIII. razreda slov. zasebne šole pri Sv. Jakobu, je nabrala povodom dneva za »Našo dečo« Lir 121.75 za »Solsko društvo« in so darovali: M. P. L. 2 N. N. 1, N. N. 1, Dušan 1, Valentin Piron 5, Suban Vilma 10, Sancin Marij 1.50, L. 0.50, J. Lavrenčič 2, Grbec 1, Josip Godina 1, Sagurio 1, Fonda Karlo 1, Sancin Tereza 1, B. B. 2, A. Fonda 1, Sancin 2, Suman Mihael 2, Ant. Sancin 3, Macarol 2, Soklič 3.50, Dr. Jakob Ukmar 5, D. P. 5, N. N. 2, J. Sancin 1, Tavčar 1, Mancinelli 2, Sancin K. 1, Purčič 5, Sancin Tomaž 1, Tinko in Bruna 5, N. N. 2, Godina Slava 7, Kravos 5, Mavrič 2, Suman 0.20, Sancin Ivana 0.60, Sancin Josip 1, Merlak 2, Sancin Marija 2, Jož. Sancin 2, Trošt Alojzija 0.50, Dornik Josip 2, Brezovič Maks 2, Lr. & Sirc 5, Nisnava 1, g. Nacio 2, Sancin Jožef 2, Sancin 0.60, Grbec J.O.60, Vitez 0.50, N. N. 1.

Na Silvestrov večer nabrali v Lanjerju v ožji družbi za Solsko društvo 15 L. Denar brani blagajničarka.

Na pobudo predsednika Konz. dr. na Kolonkovicu nabrano po seji med odborniki Lir 15.— za »Sol. dr.«

Gregorov Zidar & Comp. daruje »Solskemu dr.« podr. Sv. M. M. zg. L. 40.—

Gosp. dr. Sv. M. M. zg. daruje v počastitev mesto venca pok. večletnemu odborniku Stefanu Stupar L. 100.— Denar hrani blagajničar Štekar.

Spominjajte se

ob vsaki priliki

»Dijaške Matice«

Borzna poročila.

Valuta na tržaškem trgu.

ogrške krome	0.11	0.12
avstrijske krome	0.0828	0.0828
čehoslovaške krome	0.70	0.70
d. narj	25.92	26.10
lejt	11.75	12.25
marke	23.12	23.2
dolarji	117.25	117.75
francoski franki	408	405
švicarski franki	100.36	100.45
angleški funti papirnat		

Tebeži:

Cosulich	875
Dalmatie	291
Gerolmich	1267
Libera Trieste	4.7
Lloyd	1427
Longino	645
Martinič	152
Oceania	116
Prosema	52
Trpčević	310
Ampelec	42
Cement Dalmatie	325
Cement Spalio	227

Izredna prilika!

Šivalni stroj, petletno jamstvo, L. 350.— za vezanje L. 570.— zaklopni, luksuzni L. 720.—, Zaloga najboljših koles po izrednih cenah.

Iščejo se preprodajalci za Južna Krajina proti posebnim popustom. Pošiljajte proti predplačilu.

57 Cervellati, Trst, Via G. Carducci 27

Naročalte in širite

„EDINOST“

Zaloga domačih vin.

Vipavsko, istrski refošk in kraški teran. Na debelo in za družine **Via Cunicoli 8**, na drobno in za družine **Via Giuliani 32**. Telefon 19-80.

Priporoča se lastnik **FR. ŠTRANCAR**.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu

regisrovana zadr. z omejenima jamstvom

Via Pier Luigi da Palestrina 4, pritišče

Obrestuje navadne hranilne vloge po

5 %

Večje vloge, vezane na odpoved po dogovoru.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun **5 % v DINARJIH**

ter jih obrestuje pod najboljšimi pogoji.

Trgovcem otvarja tekoče čekovne račune

Posoja hranilne pušice na dom.

Daje posojila na poročstvo, zastavo vrednostnih papirjev ali dragocenosti.

Uradne ure od 9-1 zj. od 1/4-1/6 pop. Pošto hranilni račun št. 11/1227. Tel. 16-04.

Nočete prihraniti?

Paketots (Runglan) od L. 99.— naprej

Moške oblike 99.—

Oblike za mladeniče 65.—

Oblike iz debelega blaga 32.—

40 - Alla Città di Trieste - 40

40 - Via Carducci - 40

Najstarejši slovenski denarni zavod.

Tržaška posojilnica in hranilnica

regisrovana zadruga z omejenim jamstvom

uraduje v svoji lastni hiši

ulica Torrebianca šte. 19, t. n.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje

po 4 %

večje in stalne vloge po dogovoru.

Daje posojila na vknjižbe, menjice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.

Uradne ure za stranke od 9 do 13.

Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Št. telef. 25-67.

BANCA ADRIATICA

Ustanovljena leta 1905.

Delniška glavnica Lit. 13.000.000.— popolnoma vplačana.

Glavni sedež: Trst, Via S. Nicolò 9 (Lazna palača). Podružnici: ABBAZIA, ZARA.

Olajšuje vsako trgovsko operacijo z Jugoslavijo in z vzhodnimi deželami

Dale subvencije na blago, efekte in vrednosti

Otvorja akreditive za nakup blaga. — Inkas efektov in računov. Informacije. — Kupuje in prodaja dinarje in druge valute. Jamstvena pisma in druge operacije po najugodnejših pogoji.

Sprejema vloge v Dinarjih ter jih obrestuje najboljše po dogovoru.

Zobozdravnik

dr. Lojz Kraigher

specialist za bolezn i v ustih in na zobeh

sprejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila

v Gorici, na Travniku 20 (Piazza della Vittoria 20)

od 9-12 in od 3-5. (68)

Odvetnik

dr. Fortunat Mikuletič

je odprl svojo pisarno

v Trnovem pri Ilirski Bistrici

v hiši gospoda Ivana Benigarja

trgovca v Trnovem št. 121. 696

Najvišje cene plačujem za

K O Ž E

kun, zlati,

lisic,

dihurjev, vider,

jazbecov, mačk, ve-

veric, krto, divjih

in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesare Battisti št. 10

II. nadst., vrata 16

Sprejemajo se pošiljke po pošti.

Inserirajte v „Edinosti“

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Trstu.

Vogel via Valdirivo 27 — Via 30 ottobre 11

Izvršuje vsa bančne posle.

Kupuje in prodaja raznovrstne tuje valute. — Prodaja in kupuje Dinarje. — Izvršuje nakazila Dinarjev v Jugoslavijo.

Sprejema Dinarje na obrestovanje po dogovoru.

Vloge na knjižice v Lirah obrestuje

po 3 3/4 % netto

Vloge na tekoče račune po 4 1/2 %

Vezane vloge obrestuje najugodnejše po dogovoru.

Glavni sedež banke: LJUBLJANA.

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novisad, Ptuj, Sarajevo, Split.

Delniška glavnica Dinarjev 25.000.000.—

Rezerve: Dinarjev 20.000.000.—

Tel. št. 5-18, 22-98. Uraduje od 9 do 12 1/2, in od 14 1/2 do 16.

IZŠEL JE

ŽEPNI KOLEDAR EDINOSTI

za leto 1924

in stane:

v usaje vezan L. 7.—, v platno vezan L. 4.—.

Na prodaj je v tiskarni Edinosti in v knjigarni Štoka, v Idriji: v knjigarni Sax.

Tiskarna „Edinost“ v Trstu

izvršuje vsa tiskarska dela točno in solidno

Prostori tiskarne se nahajajo v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20